

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zespół Szkół im. Władysława
Stanisława Reymonta
w Małaszewiczach
ul. Kolejary 16
21-540 Małaszewicze
www.malaszewicze.com

EWALUACJA

projektu o numerze **2025-1-PL01-KA121-VET-000310921** realizowanego przez Zespół Szkół im. Wł. St. Reymonta w Małaszewiczach dofinansowanego z funduszy Unii Europejskiej Programu Erasmus+ Akcja 1 Mobilność edukacyjna, sektor Kształcenie i szkolenia zawodowe

Główne cele projektu

1. Zwiększenie kompetencji i umiejętności zawodowych wśród uczniów z mniejszymi szansami. Podniesienie poziomu kształcenia w zakresie wiedzy branżowej i kompetencji kluczowych.
2. Doskonalenie umiejętności językowych uczniów i kadry w zakresie posługiwania się językiem angielskim ogólnym i zawodowym.
3. Wzrost zawodowej mobilności młodzieży z ZS im. Wł. St. Reymonta w Małaszewiczach. Umożliwienie uczniom z gorzej sytuowanych środowisk dostępu do profesjonalnych staży w ramach projektów programu Erasmus +.
4. Zwiększenie naboru do szkoły, wzrost rekrutacji oraz promocja placówki w regionie, wśród szkół podstawowych.

Spis treści:

I. Analiza wyników ankiety ewaluacyjnej w zakresie pytań dotyczących oceny zajęć przygotowawczych dla uczestników mobilności edukacyjnej	4
Zajęcia wychowawczo-pedagogiczne	4
Zajęcia kulturowe	8
Zajęcia z języka angielskiego.....	11
Wnioski z analizy ankiety.....	14
II. Analiza wyników ankiety ewaluacyjnej w zakresie pytań dotyczących oceny poziomu kompetencji, wiedzy i umiejętności przed i po realizacji mobilności edukacyjnej	15
Wnioski z analizy ankiety	21
III. Analiza wyników English_Placement_Test	22
Wnioski z analizy testów	25
IV. Ewaluacja mobilności nauczyciela w ramach job shadowing	26
Wyniki indywidualnej ankiety nauczyciela	26
Wnioski i rekomendacje dotyczące mobilności kadry	28
V. Zakończenie i wnioski końcowe	29
VI. Rekomendacje	33
Podsumowanie	34

Wstęp

Celem ewaluacji było dokonanie wieloaspektowej oceny jakości przygotowania uczestników do zagranicznej mobilności edukacyjnej w Grecji oraz rozpoznanie efektów udziału w projekcie w wymiarze zawodowym, językowym, technologicznym i międzykulturowym. Analiza obejmuje zarówno ocenę działań przygotowawczych, jak i porównanie deklarowanego poziomu kompetencji przed i po mobilności oraz wyniki obiektywizującego pomiaru znajomości języka angielskiego. Tak skonstruowane badanie pozwala spojrzeć na rezultaty projektu z dwóch perspektyw: subiektywnej, opartej na samoocenie uczestników, i wynikowej, opartej na rezultatach testu językowego.

W ankiecie zarejestrowano 41 odpowiedzi. Respondenci reprezentowali w równych proporcjach dwa kierunki kształcenia: technik eksploatacji portów i terminali – 21 osób oraz technik transportu kolejowego – 20 osób. Formularz zawierał pytania zamknięte oceniane na pięciostopniowej skali, pytania otwarte oraz zestaw pytań porównawczych dotyczących poziomu kompetencji przed i po mobilności. W części dotyczącej zajęć przygotowawczych analizowano trzy filary: przygotowanie językowe, kulturowe oraz wychowawczo-pedagogiczne.

Analiza wyników testów z języka angielskiego obejmuje 41 uczniów, dla których w arkuszu wynikowym dostępne były sparowane rezultaty sprzed mobilności i po jej zakończeniu.

Ewaluację uzupełniono o indywidualną ankietę/wywiad nauczyciela uczestniczącego w mobilności typu job shadowing. Narzędzie obejmowało ocenę ogólnej jakości mobilności, organizacji, zgodności z uzgodnionym programem, stopnia spełnienia oczekiwań oraz użyteczności zdobytej wiedzy i doświadczeń. Ze względu na udział jednej osoby wyniki tej części przedstawiono opisowo i nie przeliczano ich na odsetki.

W interpretacji wyników przyjęto, że oceny od 4,50 do 5,00 oznaczają bardzo wysoki poziom satysfakcji. W pytaniach porównawczych uwzględniono rozkład odpowiedzi w kategoriach od „bardzo niskiego” do „bardzo wysokiego”. W analizie testów zastosowano poziomy Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR): A1, A2, B1, B2, C1 i C2. Wyniki liczbowe zostały uzupełnione interpretacją jakościową, wnioskami operacyjnymi oraz rekomendacjami możliwymi do wykorzystania przy planowaniu kolejnych mobilności.

I. Analiza wyników ankiety ewaluacyjnej w zakresie pytań dotyczących oceny zajęć przygotowawczych dla uczestników mobilności edukacyjnej

Warsztaty wychowawczo-pedagogiczne

Pierwsze pytanie w tym obszarze brzmiało: „**Jak oceniasz ogólny poziom warsztatów wychowawczo-pedagogicznych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,68 punktu na 5.

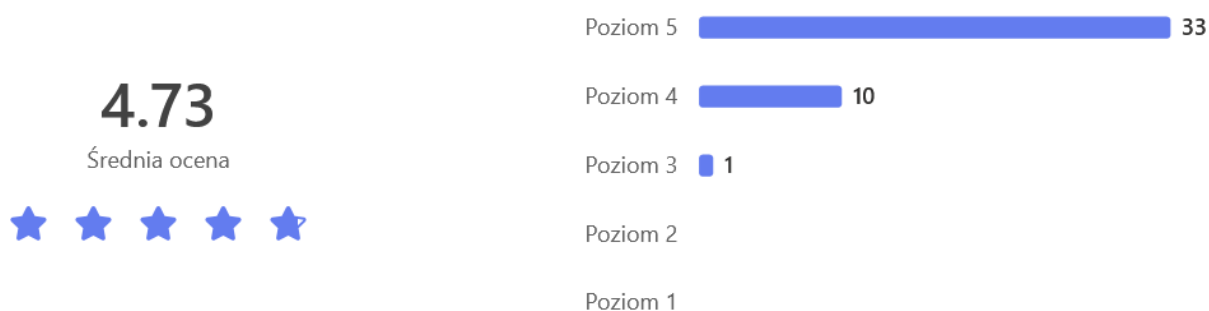

Wykres: ogólna ocena warsztatów wychowawczo-pedagogicznych

Wynik 4,68 świadczy o bardzo wysokiej ocenie zarówno sposobu prowadzenia warsztatów, jak i ich przydatności w przygotowaniu do mobilności. Uczestnicy najwyraźniej postrzegali ten komponent jako realne wsparcie, a nie wyłącznie formalny element projektu. Warsztaty mogły wzmocnić gotowość do funkcjonowania poza domem, pracy w grupie, podejmowania odpowiedzialności oraz reagowania na sytuacje nowe i stresujące. Wysoka nota jest szczególnie istotna w przypadku wyjazdu zagranicznego, podczas którego skuteczne wykorzystanie kompetencji zawodowych zależy także od dojrzałości społecznej, samodzielności i umiejętności proszenia o pomoc.

Rekomenduje się utrzymanie warsztatów jako stałego elementu przygotowania. W przyszłych edycjach warto nadal łączyć treści integracyjne z ćwiczeniami sytuacyjnymi: rozwiązywaniem konfliktów, komunikacją z opiekunem i pracodawcą, reagowaniem na nieporozumienia, organizacją dnia oraz odpowiedzialnością za bezpieczeństwo własne i grupy.

Kolejne pytanie brzmiało: „**Jak oceniasz tematykę warsztatów oraz przydatność materiałów dydaktycznych używanych podczas warsztatów wychowawczo-pedagogicznych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,73 punktu na 5.

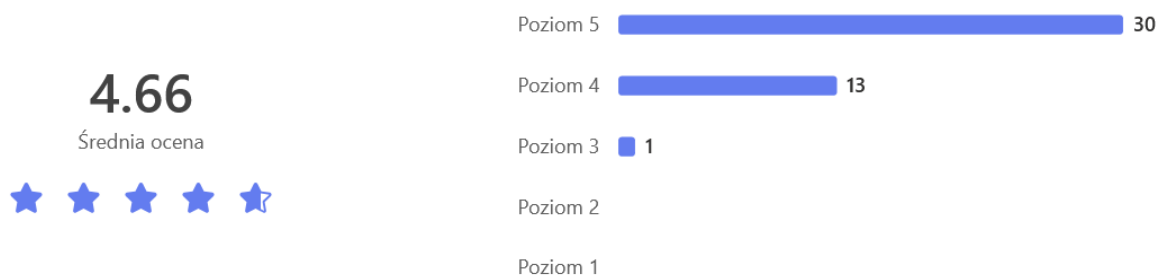

Wykres: ocena tematyki i materiałów warsztatów wychowawczo-pedagogicznych

Był to najwyższy pojedynczy wynik w całym bloku pytań dotyczących przygotowania. Oznacza to, że tematyka została bardzo trafnie dopasowana do potrzeb uczestników, a materiały wspierały zrozumienie omawianych zagadnień. Szczególnie pozytywne znaczenie ma fakt, że tak wysoko oceniono nie tylko prowadzenie zajęć, ale również ich warstwę merytoryczną. Pozwala to wnioskować, że uczniowie otrzymali informacje i narzędzia, które mogli odnieść do rzeczywistych wyzwań mobilności.

W kolejnych projektach warto zachować podstawowy zestaw materiałów i uzupełniać go o krótkie scenariusze problemowe, checklistę przygotowania osobistego, zasady komunikacji w sytuacji kryzysowej oraz ćwiczenia dotyczące zarządzania stresem. Dobrym rozwiązaniem może być również przekazanie uczestnikom skróconego poradnika w wersji cyfrowej, do którego można wrócić w trakcie pobytu.

Trzecie pytanie dotyczyło stopnia spełnienia oczekiwań względem warsztatów wychowawczo-pedagogicznych. Średnia ocena wyniosła 4,66 punktu na 5.

Wykres: stopień spełnienia oczekiwań wobec warsztatów wychowawczo-pedagogicznych

Wynik potwierdza, że warsztaty odpowiadały na rzeczywiste potrzeby młodzieży. Niewielka różnica między bardzo wysoką oceną materiałów (4,73) a oceną spełnienia oczekiwań (4,66)

może wynikać z indywidualnego zróżnicowania uczestników: część uczniów potrzebuje więcej treści integracyjnych, inni większego nacisku na stres, samodzielność lub rozwiązywanie konfliktów. Nie jest to jednak sygnał słabości programu, lecz wskazówka, by przed rozpoczęciem zajęć przeprowadzać krótką diagnozę potrzeb grupy.

Rekomenduje się zastosowanie krótkiego formularza wstępnego lub rundy pytań, w której uczestnicy określą swoje obawy i oczekiwania. Pozwoli to zachować sprawdzony program, a jednocześnie elastycznie zwiększyć udział tematów szczególnie ważnych dla konkretnej grupy.

Czwarte pytanie brzmiało: „**Jak oceniasz wymiar godzinowy warsztatów wychowawczo-pedagogicznych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,61 punktu na 5.

Wykres: ocena wymiaru godzinowego warsztatów wychowawczo-pedagogicznych

Ocena 4,61 nadal mieści się w przedziale bardzo wysokim i pozwala uznać czas przeznaczony na zajęcia za odpowiedni. Jest to jednocześnie najniższy wynik w obrębie tego bloku, co może oznaczać, że część uczniów byłaby gotowa na dodatkowe ćwiczenia praktyczne lub większą liczbę krótszych spotkań. W przypadku przygotowania pedagogicznego rozłożenie materiału w czasie może być korzystniejsze niż jedno długie spotkanie, ponieważ pozwala wracać do problemów pojawiających się wraz ze zbliżaniem się terminu wyjazdu.

Warto zachować obecny wymiar jako minimum, a w miarę możliwości podzielić zajęcia na moduł integracyjny, moduł bezpieczeństwa i samodzielności oraz krótkie spotkanie podsumowujące bezpośrednio przed wyjazdem. Takie rozwiązanie nie musi znacząco zwiększać liczby godzin, a może poprawić utrwalenie treści.

W pytaniu otwartym dotyczącym sugestii i uwag odnotowano 18 odpowiedzi. W widocznym podsumowaniu dominowały sformułowania „Brak” i „Brak uwag”.

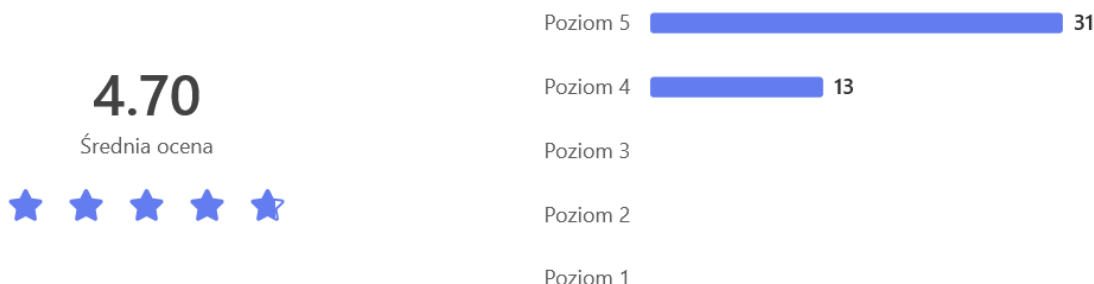
Brak wyeksponowanych zastrzeżeń jest zgodny z wysokimi ocenami liczbowymi i wskazuje, że warsztaty nie generowały istotnego niezadowolenia. Jednocześnie pytania otwarte pozostawiane bez szerszej odpowiedzi mogą oznaczać zarówno pełną satysfakcję, jak i trudność w formułowaniu sugestii. W przyszłości można ułatwić uzyskanie bardziej użytecznej informacji, dodając pytanie pomocnicze, np. „Który element warsztatów był najbardziej przydatny?” oraz „Czego powinno być więcej?”.

Podsumowanie warsztatów wychowawczo-pedagogicznych: blok uzyskał najwyższą średnią spośród trzech rodzajów przygotowania – 4,67. Szczególnie dobrze oceniono tematykę i materiały. Warsztaty należy utrzymać, a ewentualne modyfikacje powinny dotyczyć przede wszystkim pogłębienia ćwiczeń praktycznych i diagnozy potrzeb konkretnej grupy.

Zajęcia kulturowe

Pierwsze pytanie w tym obszarze brzmiało: „**Jak oceniasz ogólny poziom zajęć kulturowych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,70 punktu na 5.

Wykres: ogólna ocena zajęć kulturowych

Ocena ogólna zajęć kulturowych była bardzo wysoka i stanowi drugi najwyższy wynik jednostkowy w tej części ankiety. Uczniowie docenili możliwość poznania kraju docelowego przed wyjazdem, co mogło ograniczyć niepewność i ułatwić późniejszą adaptację. Przygotowanie kulturowe pełni funkcję praktyczną: pomaga rozumieć normy społeczne, styl komunikacji, zwyczaje codzienne, zasady zachowania w miejscu pracy i różnice, które bez wcześniejszego omówienia mogłyby prowadzić do nieporozumień.

Wysoki wynik uzasadnia utrzymanie zajęć kulturowych jako samodzielnego filaru przygotowania. Szczególnie wartościowe są formy aktywizujące: quizy, mini-projekty, analiza sytuacji, krótkie scenki, praca z mapą oraz porównywanie polskich i greckich norm społecznych i zawodowych.

Kolejne pytanie dotyczyło tematyki zajęć oraz przydatności materiałów dydaktycznych używanych podczas zajęć kulturowych. Średnia ocena wyniosła 4,55 punktu na 5.

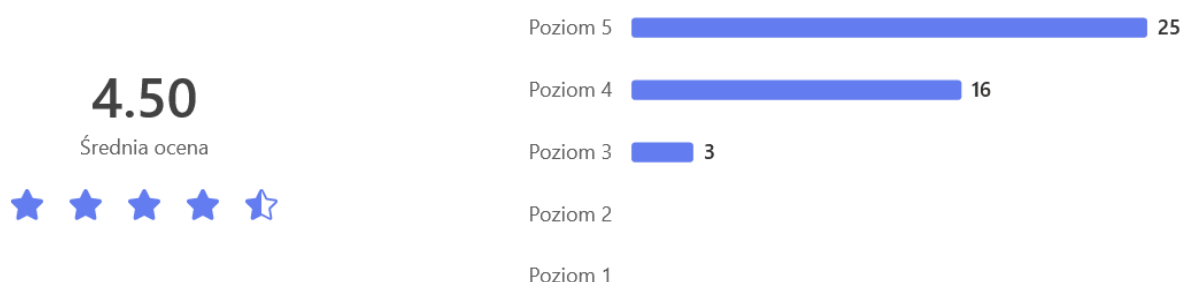
Wykres: ocena tematyki i materiałów zajęć kulturowych

Wynik 4,55 jest jednoznacznie pozytywny, choć niższy niż ogólna ocena zajęć. Może to wskazywać, że sposób prowadzenia i sama idea przygotowania kulturowego zostały ocenione wyjątkowo dobrze, natomiast część materiałów można jeszcze silniej powiązać z sytuacjami doświadczanymi przez uczniów podczas mobilności. W przypadku młodzieży szkół technicznych szczególnie użyteczne są treści konkretne, wizualne i odnoszące się do codziennego funkcjonowania oraz kultury pracy.

W przyszłości warto wzbogacić materiały o autentyczne zasoby: krótkie nagrania, przykłady komunikatów i oznaczeń, fotografie miejsc publicznych, podstawowe zwroty, zasady zachowania w przedsiębiorstwie, informacje o czasie pracy, relacjach z przełożonymi i współpracownikami, a także sytuacje wymagające reakcji uczestnika. Pomocne może być również przygotowanie przez uczniów własnego mini-przewodnika po Grecji.

Trzecie pytanie dotyczyło stopnia spełnienia oczekiwań względem zajęć kulturowych. Średnia ocena wyniosła 4,50 punktu na 5.

Wykres: stopień spełnienia oczekiwań wobec zajęć kulturowych

Jest to najniższa średnia spośród wszystkich dwunastu ocen przygotowania, ale nadal oznacza bardzo wysoki poziom satysfakcji. Różnica pomiędzy oceną ogólną (4,70) a spełnieniem oczekiwań (4,50) sugeruje, że zajęcia były dobrze prowadzone, lecz indywidualne oczekiwania uczestników mogły wykraczać poza zaplanowany zakres. Część osób mogła oczekiwać większej liczby informacji praktycznych, treści związanych bezpośrednio z miejscem pobytu, zwyczajami młodzieży, komunikacją w pracy lub językiem greckim.

Zaleca się wcześniejsze zebranie pytań od uczestników i przeznaczenie części zajęć na moduł „Grecka codzienność w pytaniach uczniów”. Można też włączyć doświadczenia absolwentów poprzednich mobilności lub krótkie spotkanie online z przedstawicielem organizacji przyjmującej. Pozwoli to lepiej połączyć program ogólny z konkretnymi oczekiwaniami grupy.

Czwarte pytanie brzmiało: „**Jak oceniasz wymiar godzinowy zajęć kulturowych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,64 punktu na 5.

Wykres: ocena wymiaru godzinowego zajęć kulturowych

Wymiar godzinowy został oceniony wyżej niż tematyka i spełnienie oczekiwań, co wskazuje, że czas przeznaczony na przygotowanie był zasadniczo wystarczający. Ewentualne udoskonalenia powinny więc koncentrować się bardziej na doborze i aktualizacji treści niż na prostym zwiększaniu liczby godzin. Warto pozostawić obecny wymiar czasowy, ale przeznaczyć część zajęć na pracę uczniów i omówienie konkretnych scenariuszy związanych z pobytem.

Dobrą praktyką byłoby rozłożenie zajęć na dwa etapy: najpierw wprowadzenie do kultury i realiów Grecji, następnie – bliżej wyjazdu – moduł praktyczny oparty na pytaniach uczestników, informacjach o miejscu zakwaterowania i praktyk oraz zasadach funkcjonowania w konkretnym regionie.

W pytaniu otwartym dotyczącym zajęć kulturowych odnotowano 17 odpowiedzi. W widocznym podsumowaniu dominowały odpowiedzi „Brak” i „Brak uwag”.

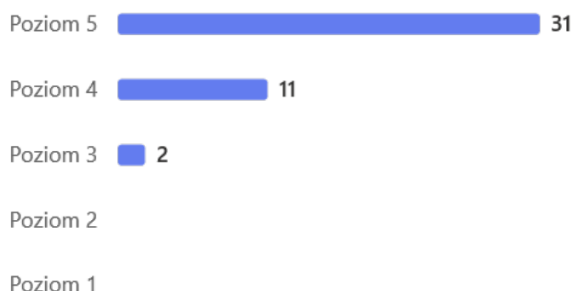
Brak wyraźnych uwag krytycznych potwierdza ogólnie pozytywny odbiór zajęć. Ponieważ jednak w tym bloku wystąpiła najniższa ocena dotycząca spełnienia oczekiwań, warto w przyszłości zastosować bardziej ukierunkowane pytanie otwarte. Pozwoli ono rozpoznać potrzeby uczniów.

Podsumowanie zajęć kulturowych: blok uzyskał średnią 4,60. Najwyżej oceniono ogólny poziom zajęć, a największa przestrzeń do udoskonalenia dotyczy jeszcze lepszego dopasowania treści i materiałów do konkretnych oczekiwań uczestników. Zajęcia spełniły ważną funkcję adaptacyjną i powinny pozostać stałym elementem przygotowania.

Zajęcia z języka angielskiego

Pierwsze pytanie w tym obszarze brzmiało: „**Jak oceniasz ogólny poziom zajęć językowych przygotowujących do zagranicznej mobilności edukacyjnej?**”. Średnia ocena wyniosła 4,66 punktu na 5.

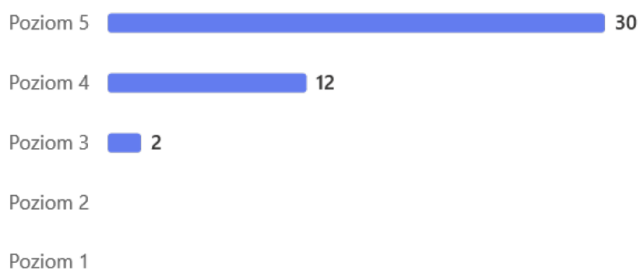
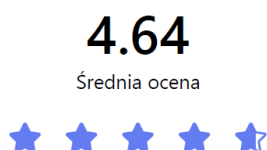

Wykres: ogólna ocena zajęć z języka angielskiego

Wynik świadczy o bardzo wysokiej jakości przygotowania językowego. Uczniowie uznali zajęcia za odpowiednio zorganizowane i dopasowane do celu mobilności. W kontekście praktyk zagranicznych szczególne znaczenie ma funkcjonalny charakter nauki: rozumienie poleceń, pytanie o szczegóły zadania, zgłaszanie problemu, komunikowanie się w miejscu pracy i w sytuacjach codziennych. Wysoka ocena sugeruje, że program odpowiadał na te potrzeby i wzmacniał poczucie bezpieczeństwa komunikacyjnego uczestników.

Zajęcia językowe należy utrzymać jako jeden z najważniejszych elementów przygotowania. W kolejnych edycjach warto konsekwentnie łączyć język ogólny z terminologią branżową właściwą dla transportu kolejowego oraz eksploatacji portów i terminali.

Kolejne pytanie brzmiało: „**Jak oceniasz tematykę zajęć oraz przydatność materiałów dydaktycznych używanych podczas zajęć językowych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,64 punktu na 5.

Wykres: ocena tematyki i materiałów zajęć językowych

Ocena materiałów jest niemal identyczna z oceną ogólną, co wskazuje na spójność między sposobem prowadzenia zajęć a ich treścią. Uczestnicy prawdopodobnie dostrzegali bezpośrednią przydatność ćwiczeń w warunkach mobilności. Jest to ważne, ponieważ praktyczny charakter materiałów zwiększa motywację uczniów i ułatwia transfer wiedzy z sali lekcyjnej do rzeczywistej komunikacji.

Warto kontynuować wykorzystywanie dialogów sytuacyjnych, słownictwa branżowego, instrukcji, formularzy, oznaczeń i ćwiczeń w rozumieniu ze słuchu. Materiały można dodatkowo różnicować według kierunku kształcenia, tak aby część wspólna obejmowała komunikację ogólną i bezpieczeństwo, a część specjalistyczna odpowiadała zadaniom wykonywanym podczas praktyk.

Trzecie pytanie dotyczyło stopnia spełnienia oczekiwań względem zajęć językowych. Średnia ocena wyniosła 4,64 punktu na 5.

Wykres: stopień spełnienia oczekiwań wobec zajęć językowych

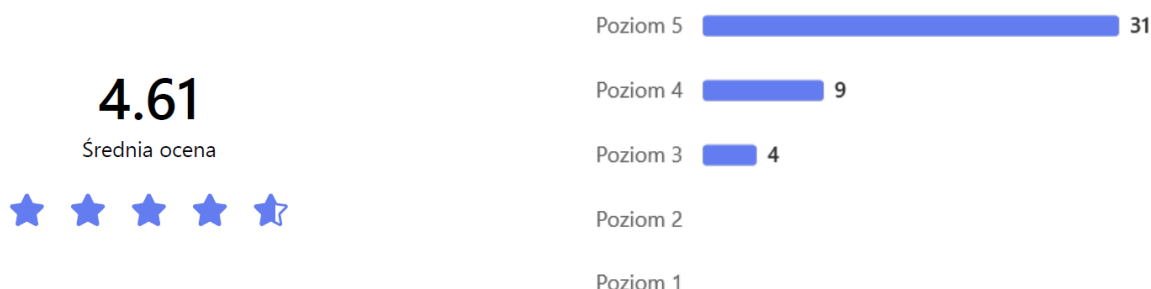
Tak wysoki wynik potwierdza trafność programu i właściwe rozpoznanie potrzeb grupy. Zajęcia nie tylko przekazywały wiedzę, lecz również przygotowywały uczniów do używania języka jako narzędzia działania. Spełnienie oczekiwań na poziomie 4,64 można powiązać z późniejszymi wynikami testów, które wskazują na wyraźne przesunięcie rozkładu poziomów CEFR ku wyższym kategoriom. Nie można przypisać całej zmiany wyłącznie zajęciom przygotowawczym, ale ich wysoka ocena pozwala uznać je za ważny element procesu rozwoju językowego.

W przyszłości warto przeprowadzać krótką diagnozę językową przed rozpoczęciem zajęć i na jej podstawie różnicować zadania. Uczniowie o niższym poziomie potrzebują

podstawowych struktur i słownictwa funkcjonalnego, natomiast osoby na poziomach B2-C1 mogą rozwijać precyzję, spontaniczność i specjalistyczny język zawodowy.

Czwarte pytanie brzmiało: „**Jak oceniasz wymiar godzinowy zajęć językowych?**”. Średnia ocena wyniosła 4,61 punktu na 5.

Wykres: ocena wymiaru godzinowego zajęć językowych

Wymiar godzinowy uzyskał najniższą ocenę w obrębie bloku językowego, ale pozostaje ona bardzo wysoka. Może to oznaczać, że część uczestników widziała korzyść w zwiększeniu liczby ćwiczeń konwersacyjnych lub chciałaby dłużej pracować nad słownictwem zawodowym. Z drugiej strony różnica względem pozostałych ocen jest niewielka, dlatego nie ma podstaw do stwierdzenia, że liczba godzin była niewystarczająca dla całej grupy.

Najbardziej efektywną modyfikacją może być nie tyle znaczne wydłużenie kursu, ile zwiększenie udziału aktywnego mówienia, symulacji komunikacji w miejscu pracy oraz pracy w małych grupach. Dodatkowo można zaoferować dobrowolne konsultacje lub cyfrowy pakiet powtórkowy dla uczniów potrzebujących większego wsparcia.

W pytaniu otwartym dotyczącym zajęć językowych odnotowano 19 odpowiedzi. W widocznym podsumowaniu pojawiały się przede wszystkim sformułowania „Brak” i „Brak uwag”.

Brak wyeksponowanych zastrzeżeń jest zgodny z ocenami liczbowymi. W kolejnych edycjach można jednak zastąpić ogólne pytanie o uwagi dwoma bardziej konkretnymi pytaniami: o najbardziej przydatne ćwiczenie oraz o sytuację komunikacyjną, do której uczestnik chciałby zostać lepiej przygotowany. Takie rozwiązanie dostarczy materiału do aktualizacji programu bez sugerowania respondentom odpowiedzi negatywnej.

Podsumowanie zajęć językowych: blok uzyskał średnią 4,64. Zajęcia zostały bardzo dobrze ocenione pod względem poziomu, materiałów, zgodności z oczekiwaniami i czasu trwania. Zaleca się utrzymanie ich praktycznego i branżowego charakteru, dalsze różnicowanie treści według poziomu uczniów oraz zwiększanie udziału aktywnej komunikacji.

Wnioski z analizy zajęć przygotowawczych

- ✓ Program przygotowawczy został oceniony bardzo wysoko; średnia łączna dla dwunastu ocen wyniosła 4,64 na 5.
- ✓ Najwyższą średnią bloku uzyskały warsztaty wychowawczo-pedagogiczne – 4,67, a najwyższą pojedynczą ocenę otrzymały ich tematyka i materiały – 4,73.
- ✓ Zajęcia językowe uzyskały stabilne oceny od 4,61 do 4,66, co potwierdza ich spójność i dobre dopasowanie do mobilności.
- ✓ Zajęcia kulturowe oceniono bardzo wysoko, szczególnie w wymiarze ogólnym – 4,70. Największa, choć nadal niewielka, przestrzeń do udoskonalenia dotyczy dopasowania treści do oczekiwań uczestników – 4,50.
- ✓ Trójdzielna struktura przygotowania: język – kultura – wsparcie wychowawczo-pedagogiczne powinna zostać utrzymana.
- ✓ Rekomendowane zmiany mają charakter doskonalący: wcześniejsza diagnoza potrzeb, większy udział scenariuszy praktycznych, aktualizacja materiałów i różnicowanie zadań według kierunku oraz poziomu językowego.

II. Analiza wyników ankiety ewaluacyjnej w zakresie pytań dotyczących oceny poziomu kompetencji, wiedzy i umiejętności przed i po realizacji mobilności edukacyjnej

Uczestnicy oceniali sześć obszarów na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało poziom bardzo niski, a 5 - bardzo wysoki. Porównanie odpowiedzi sprzed mobilności i po jej zakończeniu pokazuje wzrost we wszystkich kategoriach. Łączna średnia samooceny dla sześciu obszarów wzrosła z około 3,32 do 4,23 punktu. Oznacza to przejście od poziomu zbliżonego do średniego/wysokiego do wyraźnie wysokiego. Największy przyrost wystąpił w znajomości kultury greckiej i kultury pracy, a następnie w wiedzy o innowacjach technologicznych.

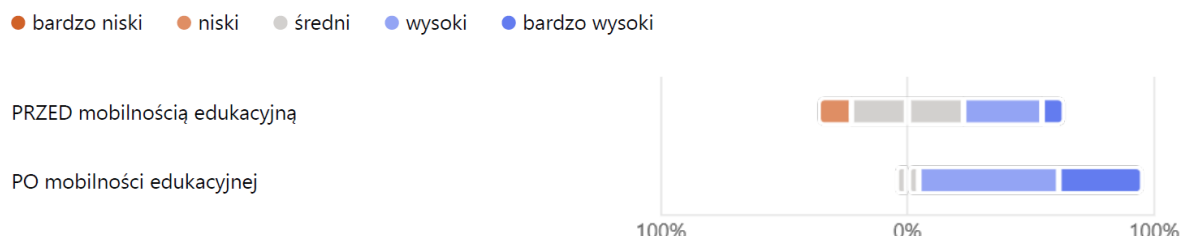
Obszar	Średnia przed	Średnia po	Zmiana	Wysoki lub bardzo wysoki przed	Wysoki lub bardzo wysoki po
Umiejętności zawodowe	3,36	4,25	+0,89	40,9%	90,9%
Wiedza zawodowa ogólna	3,39	4,25	+0,86	47,7%	90,9%
Innowacje technologiczne	3,34	4,30	+0,95	40,9%	100,0%
Język obcy zawodowy	3,43	4,25	+0,82	50,0%	90,9%
Język obcy ogólny	3,48	4,20	+0,73	47,7%	88,6%
Kultura grecka i kultura pracy	2,93	4,14	+1,20	27,3%	84,1%

Powyższe średnie i udziały procentowe odzwierciedlają rozkład odpowiedzi widoczny w podsumowaniu ankiety. Samoocena nie jest tożsama z zewnętrznym pomiarem umiejętności, ale stanowi ważny wskaźnik poczucia kompetencji, gotowości do podejmowania zadań oraz świadomości własnego rozwoju. Jej wartość interpretacyjna wzrasta, gdy – tak jak w tym przypadku - kierunek zmian jest spójny we wszystkich analizowanych obszarach.

W zakresie umiejętności zawodowych

Na polecenie: „Oceń poziom własnych umiejętności zawodowych przed i po realizacji mobilności edukacyjnej” uzyskano rozkład wskazujący na wyraźny wzrost po mobilności.

Wykres: umiejętności zawodowe przed i po mobilności

Średnia samoocena wzrosła z 3,36 do 4,25 punktu, czyli o 0,89. Przed wyjazdem 40,9% uczestników oceniało swoje umiejętności jako wysokie lub bardzo wysokie, natomiast po mobilności odsetek ten wyniósł 90,9%. Jednocześnie po wyjeździe nie odnotowano ocen bardzo niskich ani niskich. Zmiana wskazuje, że praktyczne wykonywanie zadań w zagranicznym środowisku pozwoliło uczniom lepiej rozpoznać własne możliwości i zwiększyło ich pewność w działaniu.

- ✓ Uczniowie mieli możliwość zastosowania wiedzy szkolnej w sytuacjach zawodowych i zweryfikowania jej użyteczności.
- ✓ Kontakt z rzeczywistą organizacją pracy wzmacniał samodzielność, dokładność i odpowiedzialność za wykonywane zadania.
- ✓ Wzrost poczucia kompetencji może pozytywnie wpływać na motywację do dalszej nauki i gotowość do podejmowania zatrudnienia.
- ✓ W kolejnych projektach warto dokumentować konkretne zadania wykonywane przez uczniów, aby jeszcze lepiej powiązać przyrost samooceny z efektami uczenia się.

W zakresie wiedzy zawodowej ogólnej

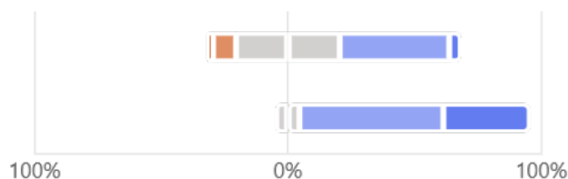
Na polecenie dotyczące oceny własnej wiedzy zawodowej w zakresie ogólnym przed i po mobilności uzyskano wyniki potwierdzające poprawę w całej grupie.

● bardzo niski ● niski ● średni ● wysoki ● bardzo wysoki

PRZED mobilnością edukacyjną

PO mobilności edukacyjnej

Wykres: wiedza zawodowa ogólna przed i po mobilności

Średnia wzrosła z 3,39 do 4,25 punktu, czyli o 0,86. Udział ocen wysokich i bardzo wysokich zwiększył się z 47,7% do 90,9%. Po zakończeniu mobilności nie wystąpiły oceny na poziomie niskim ani bardzo niskim. Uczestnicy mogli poszerzyć wiedzę o organizacji zakładu pracy, podziale obowiązków, zasadach bezpieczeństwa, komunikacji służbowej i zależnościach między poszczególnymi etapami procesu zawodowego.

- ✓ Mobilność ułatwiła porównanie wiedzy zdobywanej w szkole z rozwiązaniami stosowanymi w innym kraju.
- ✓ Uczniowie lepiej rozumieją kontekst wykonywanych zadań, a nie tylko pojedyncze czynności zawodowe.
- ✓ Kontakt z zagranicznym środowiskiem pracy poszerzył perspektywę i mógł pomóc w bardziej świadomym planowaniu dalszego rozwoju.
- ✓ Warto po powrocie wykorzystywać doświadczenia uczestników podczas lekcji zawodowych, prezentacji i zajęć dla młodszych klas.

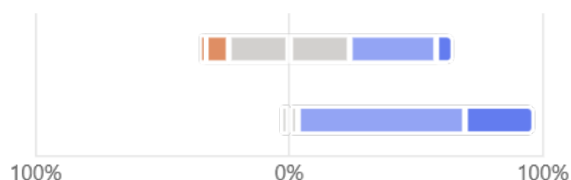
W zakresie wiedzy o innowacjach technologicznych

W pytaniu o poziom wiedzy zawodowej w zakresie innowacji technologicznych w danej branży odnotowano jeden z największych przyrostów.

● bardzo niski ● niski ● średni ● wysoki ● bardzo wysoki

PRZED mobilnością edukacyjną

PO mobilności edukacyjnej

Wykres: wiedza o innowacjach technologicznych przed i po mobilności

Średnia samoocena wzrosła z 3,34 do 4,30 punktu, czyli o 0,95. Po mobilności wszyscy respondenci ocenili swoją wiedzę w tym obszarze jako wysoką lub bardzo wysoką. Jest to bardzo silny rezultat, wskazujący na znaczenie bezpośredniego kontaktu z rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi stosowanymi w branży. Mobilność pozwala zobaczyć technologie w działaniu, zrozumieć ich zastosowanie oraz powiązać innowację z bezpieczeństwem, efektywnością i jakością pracy.

- ✓ Uczniowie poszerzyli świadomość zmian technologicznych zachodzących w transporcie kolejowym oraz obsłudze portów i terminali.
- ✓ Kontakt z innymi rozwiązaniami może zwiększać ciekawość zawodową i gotowość do ciągłego aktualizowania wiedzy.
- ✓ Rezultat warto utrwalać poprzez prezentacje uczestników, studia przypadków i porównanie technologii obserwowanych za granicą z rozwiązaniami stosowanymi w Polsce.
- ✓ W kolejnych mobilnościach zaleca się wyraźne wskazanie w programie praktyk zadań i obserwacji związanych z innowacją oraz transformacją cyfrową branży.

W zakresie kompetencji językowych – język obcy zawodowy

W samoocenie kompetencji językowych w zakresie języka obcego zawodowego również wystąpiła wyraźna poprawa.

● bardzo niski ● niski ● średni ● wysoki ● bardzo wysoki

Wykres: język obcy zawodowy przed i po mobilności

Średnia wzrosła z 3,43 do 4,25 punktu, czyli o 0,82. Odsetek ocen wysokich i bardzo wysokich zwiększył się z 50,0% do 90,9%. Po mobilności nie pojawiły się oceny niskie ani bardzo niskie. Uczniowie mieli okazję wykorzystywać język w funkcji zawodowej: rozumieć polecenia, zadawać pytania, nazywać narzędzia i czynności, wyjaśniać przebieg zadania oraz reagować w sytuacji niejasności.

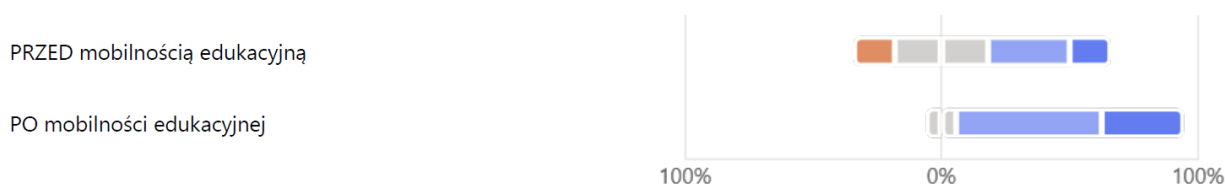

- ✓ Język obcy był używany jako narzędzie pracy, co sprzyja utrwalaniu słownictwa i struktur funkcjonalnych.
- ✓ Wzrosła pewność w posługiwaniu się terminologią branżową oraz gotowość do komunikacji mimo możliwych błędów.
- ✓ Rozwój języka zawodowego zwiększa elastyczność uczniów na krajowym i europejskim rynku pracy.
- ✓ Zaleca się dalsze rozwijanie materiałów branżowych oddzielnie dla obu kierunków kształcenia i wykorzystywanie doświadczeń z praktyk do tworzenia autentycznych dialogów oraz zadań.

W zakresie kompetencji językowych – język obcy ogólny

W pytaniu dotyczącym języka obcego ogólnego odnotowano wzrost samooceny we wszystkich wyższych kategoriach.

● bardzo niski ● niski ● średni ● wysoki ● bardzo wysoki

Wykres: język obcy ogólny przed i po mobilności

Średnia wzrosła z 3,48 do 4,20 punktu, czyli o 0,73. Udział ocen wysokich i bardzo wysokich zwiększył się z 47,7% do 88,6%. Jest to najmniejszy przyrost spośród sześciu obszarów, ale poziom wyjściowy był tu najwyższy, co ograniczało przestrzeń do zmiany. Wynik pozostaje znaczący: uczestnicy funkcjonowali w środowisku, w którym język był potrzebny podczas zakupów, podróży, kontaktów z personelem, spędzania czasu wolnego i rozwiązywania codziennych problemów.

- ✓ Codzienna ekspozycja na język wspierała rozumienie ze słuchu, spontaniczność wypowiedzi i elastyczne reagowanie.
- ✓ Uczniowie mogli przełamać barierę mówienia oraz przekonać się, że skuteczna komunikacja nie wymaga całkowitej bezbłędności.

- ✓ Rezultat ankietowy jest spójny z grupowym przesunięciem wyników English Placement Test ku wyższym poziomom CEFR.
- ✓ Warto po mobilności podtrzymać aktywność językową poprzez konwersacje, pracę projektową, kontakt online i wykorzystywanie materiałów autentycznych.

W zakresie znajomości kultury greckiej, w tym kultury zawodowej

Największą zmianę odnotowano w znajomości kultury greckiej i greckiej kultury pracy.

Wykres: znajomość kultury greckiej i kultury pracy przed i po mobilności

Średnia wzrosła z 2,93 do 4,14 punktu, czyli o 1,20. Przed mobilnością jedynie 27,3% respondentów oceniało swoją wiedzę jako wysoką lub bardzo wysoką, po mobilności było to 84,1%. Tak duży przyrost jest zrozumiały: uczestnicy przed wyjazdem dysponowali przede wszystkim wiedzą pośrednią, natomiast podczas pobytu mogli obserwować kulturę w codziennym życiu i miejscu pracy.

- ✓ Uczestnicy poznali zwyczaje społeczne, sposób komunikacji, organizację dnia i zasady funkcjonowania w greckim środowisku zawodowym.
- ✓ Bezpośrednie doświadczenie pomogło odejść od uproszczonych wyobrażeń na rzecz bardziej realistycznego i zróżnicowanego obrazu kraju.
- ✓ Rozwój kompetencji międzykulturowych zwiększa otwartość, tolerancję i gotowość do współpracy w zespołach międzynarodowych.
- ✓ W przyszłości warto porównywać diagnozę przedwyjazdową z refleksją po powrocie oraz włączać uczestników w prowadzenie zajęć kulturowych dla kolejnych grup.

Wnioski z analizy samooceny kompetencji

Projekt przyczynił się do wszechstronnego rozwoju uczestników. W każdym z sześciu badanych obszarów wzrosła zarówno średnia samoocena, jak i udział odpowiedzi „wysoki” oraz „bardzo wysoki”. Najsilniejsza zmiana dotyczyła kultury greckiej i kultury pracy, co potwierdza wyjątkową wartość bezpośredniego doświadczenia międzykulturowego. Bardzo wysoki rezultat w zakresie innowacji technologicznych pokazuje z kolei, że mobilność nie była jedynie doświadczeniem społecznym i językowym, lecz przyniosła także istotne efekty branżowe.

- ✓ Łączna średnia samooceny wzrosła z około 3,32 do 4,23 punktu.
- ✓ Po mobilności od 84,1% do 100% uczestników – zależnie od obszaru - oceniało swoje kompetencje jako wysokie lub bardzo wysokie.
- ✓ Największy przyrost średniej wystąpił w znajomości kultury greckiej (+1,20), a następnie w wiedzy o innowacjach technologicznych (+0,95) i umiejętnościach zawodowych (+0,89).
- ✓ Wzrost samooceny wskazuje na większe poczucie sprawczości i gotowość do podejmowania nowych zadań, ale powinien być interpretowany łącznie z innymi źródłami danych, takimi jak dokumentacja praktyk, obserwacja opiekunów i wyniki testów.
- ✓ W przyszłych projektach warto zachować identyczny zestaw pytań, co umożliwi analizę trendów między kolejnymi edycjami mobilności.

III. Analiza wyników English_Placement_Test

Analiza obejmuje 41 uczniów, dla których dostępne były wyniki testu przed mobilnością i po jej zakończeniu. Poziomy sklasyfikowano zgodnie z CEFR od A1 do C2. Dane pokazują wyraźne przesunięcie rozkładu ku wyższym poziomom. Po mobilności nie odnotowano żadnego wyniku A1, liczba wyników A2 spadła z 10 do 3, natomiast liczba wyników C1 i C2 łącznie wzrosła z 8 do 14.

Poziom CEFR	Przed mobilnością liczba	Przed mobilnością %	Po mobilności liczba	Po mobilności %	Zmiana liczby
A1	1	2,4%	0	0,0%	-1
A2	10	24,4%	3	7,3%	-7
B1	11	26,8%	11	26,8%	0
B2	11	26,8%	13	31,7%	+2
C1	8	19,5%	12	29,3%	+4
C2	0	0,0%	2	4,9%	+2

Poziom A1 - początkujący

Przed mobilnością jedna osoba uzyskała poziom A1, natomiast po mobilności nie odnotowano żadnego wyniku na tym poziomie. Analiza przejść wskazuje, że osoba rozpoczynająca na A1 osiągnęła po mobilności poziom B1, czyli przesunęła się o dwie kategorie skali CEFR. Jest to szczególnie wartościowy rezultat, ponieważ oznacza przejście od bardzo podstawowej znajomości języka do poziomu umożliwiającego funkcjonalne radzenie sobie w wielu codziennych sytuacjach.

Tak znaczna zmiana pojedynczego wyniku powinna być interpretowana z uwzględnieniem indywidualnej dynamiki uczenia się i warunków testowania, jednak potwierdza duży potencjał rozwojowy środowiska intensywnego kontaktu z językiem.

Poziom A2 – podstawowy

Liczba osób na poziomie A2 spadła z 10 do 3. Osiem osób przeszło z A2 na B1, dwie utrzymały A2, a jeden dodatkowy wynik A2 pojawił się w wyniku spadku z B1. Oznacza to, że zdecydowana większość uczniów rozpoczynających mobilność na poziomie A2 osiągnęła

po jej zakończeniu poziom B1. Jest to ważna zmiana jakościowa: poziom B1 wiąże się z większą samodzielnością komunikacyjną, lepszym rozumieniem typowych wypowiedzi i zdolnością radzenia sobie w wielu sytuacjach związanych z podróżą i pracą.

Spadek udziału poziomu A2 z 24,4% do 7,3% jest jednym z najmocniejszych wskaźników rozwoju grupy. Jednocześnie trzy wyniki A2 po mobilności wskazują na potrzebę dalszego wsparcia osób, które nadal znajdują się na poziomie podstawowym.

Poziom B1 – średniozaawansowany niższy

Liczba wyników B1 pozostała na tym samym poziomie - 11 osób przed i 11 po mobilności – ale stabilna liczebność nie oznacza braku zmian. Wewnątrz tej kategorii nastąpiła intensywna rotacja: z 11 osób rozpoczynających na B1 pięć osiągnęło B2, trzy osiągnęły C1, dwie pozostały na B1, a jedna uzyskała A2. Jednocześnie do poziomu B1 awansowała osoba z A1 i osiem osób z A2.

Poziom B1 pełni zatem rolę etapu przejściowego. Z jednej strony duża grupa uczniów z niższych poziomów awansowała właśnie do B1, z drugiej - większość osób rozpoczynających na B1 przeszła na B2 lub C1. To wyjaśnia pozorny brak zmiany w liczbie uczniów na tym poziomie i pokazuje, dlaczego sama tabela liczebności powinna być uzupełniona analizą indywidualnych przejść.

Poziom B2 – średniozaawansowany wyższy

Liczba osób na poziomie B2 wzrosła z 11 do 13. Spośród uczniów rozpoczynających na B2 sześć osób utrzymało poziom, cztery osiągnęły C1, a jedna C2. Jednocześnie na B2 awansowało pięć osób z poziomu B1, a dwie osoby uzyskały B2 po wcześniejszym wyniku C1.

Poziom B2 jest szczególnie istotny z perspektywy mobilności zawodowej, ponieważ zwykle umożliwia stosunkowo swobodną komunikację, rozumienie bardziej złożonych wypowiedzi i aktywne uczestnictwo w rozmowie. Wzrost liczby wyników B2 przy równoczesnym odpływie części uczniów do C1-C2 potwierdza korzystną dynamikę całej grupy.

Poziom C1 – zaawansowany

Liczba wyników C1 wzrosła z 8 do 12, a udział tej kategorii zwiększył się z 19,5% do 29,3%. Na poziom C1 awansowały trzy osoby z B1 i cztery osoby z B2. Pięć osób utrzymało C1, jedna osoba przeszła z C1 na C2, a dwie uzyskały po mobilności wynik B2.

Wzrost liczby uczniów na poziomie zaawansowanym jest silnym wskaźnikiem efektów językowych projektu. Osoby na C1 potrafią sprawnie wykorzystywać język w wielu sytuacjach społecznych i edukacyjnych, a także w znacznym zakresie zawodowym. Dla tej grupy warto planować dalsze działania rozwijające precyzję języka branżowego, wystąpienia, pisanie i komunikację specjalistyczną.

Poziom C2 – biegłość językowa

Przed mobilnością nikt nie uzyskał poziomu C2, natomiast po mobilności odnotowano dwa takie wyniki. Jedna osoba awansowała z B2, a jedna z C1. Pojawienie się najwyższego poziomu CEFR pokazuje, że projekt był wartościowy nie tylko dla uczniów o niższych kompetencjach, lecz również dla osób zaawansowanych, które mogły doskonalić płynność, elastyczność i naturalność komunikacji.

W przypadku najwyższych poziomów szczególnie ważne jest zapewnienie zadań odpowiednio wymagających, aby uczestnik nadal miał przestrzeń rozwoju. Mogą to być prezentacje, tłumaczenie instrukcji, prowadzenie rozmów branżowych, wsparcie komunikacyjne grupy lub realizacja bardziej złożonych zadań projektowych.

Analiza indywidualnej dynamiki wyników

Kierunek zmiany	Liczba uczniów	Odsetek badanych	Interpretacja
Wynik wyższy po mobilności	23	56,1%	Ponad połowa grupy awansowała co najmniej o jeden poziom CEFR.
Wynik bez zmiany	15	36,6%	Uczniowie utrzymali dotychczasowy poziom; stabilność może oznaczać utrwalenie kompetencji.
Wynik niższy po mobilności	3	7,3%	Pojedyncze spadki wymagają ostrożnej interpretacji i ewentualnego powtórnego pomiaru.

Łącznie 23 osoby, czyli 56,1% badanych, poprawiły swój wynik. Piętnaście osób utrzymało poziom, a trzy uzyskały wynik niższy. Utrzymanie wyniku, zwłaszcza na poziomie B2 lub C1, nie powinno być interpretowane jako brak korzyści: skala CEFR obejmuje szerokie zakresy kompetencji i poprawa może zachodzić wewnątrz tego samego poziomu, nie powodując zmiany oznaczenia literowego.

Trzy spadki - jeden z B1 do A2 oraz dwa z C1 do B2 - nie podważają ogólnego trendu wzrostowego. Wynik testu może zależeć od dyspozycji dnia, stresu, zmęczenia, rodzaju zadań i warunków przeprowadzenia. Powinien być traktowany jako sygnał do indywidualnej analizy, a nie jako jednoznaczny dowód regresu. Wskazane jest porównanie tych wyników z obserwacją nauczycieli i opiekunów, samooceną ucznia oraz ewentualnym powtórzeniem testu po kilku tygodniach.

Wnioski z analizy testów

- ✓ Wyraźne przesunięcie rozkładu ku wyższym poziomom. Po mobilności nie wystąpił poziom A1, udział A2 zmniejszył się z 24,4% do 7,3%, a udział poziomów B2-C2 wzrósł z 46,3% do 65,9%.
- ✓ Silny rozwój uczniów na poziomach podstawowych. Osiem z dziesięciu osób rozpoczynających na A2 osiągnęło B1, a jedyna osoba z A1 również uzyskała B1.
- ✓ Duża dynamika grupy B1. Spośród jedenastu osób rozpoczynających na B1 osiem osiągnęło B2 lub C1. Stała liczebność B1 wynika z równoczesnego napływu uczniów z A1-A2.
- ✓ Wzrost grupy zaawansowanej. Liczba wyników C1-C2 zwiększyła się z 8 do 14, a po mobilności pojawiły się dwa wyniki C2.
- ✓ Spójność z samooceną językową. Uczestnicy wysoko ocenili zajęcia językowe, a w ankiecie odnotowano wzrost samooceny języka ogólnego i zawodowego. Test potwierdza grupowy kierunek tej zmiany.
- ✓ Potrzeba indywidualizacji. Trzy wyniki niższe oraz trzy osoby pozostające na A2 wskazują na zasadność dodatkowego wsparcia i ponownego pomiaru, zwłaszcza dla uczniów o niższym poziomie wyjściowym.

Rekomenduje się zachowanie pomiaru przed i po mobilności, ujednolicenie warunków testowania, rejestrowanie wyniku punktowego obok poziomu CEFR oraz wprowadzenie krótkiego testu odroczonego. Wynik punktowy pozwoli dostrzec postęp zachodzący wewnątrz jednego poziomu, a pomiar odroczony pokaże trwałość rezultatów.

IV. Ewaluacja mobilności nauczyciela w ramach job shadowing

W projekcie uczestniczył również jeden nauczyciel realizujący mobilność typu job shadowing. Po zakończeniu pobytu przeprowadzono krótką indywidualną ankietę ewaluacyjną, której celem było ustalenie, czy mobilność została zrealizowana zgodnie z programem, spełniła oczekiwania uczestnika oraz przyniosła zakładane efekty rozwojowe. Ankieta zawierała pytania zamknięte oceniane w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało ocenę bardzo niską, a 5 – bardzo wysoką, oraz trzy pytania otwarte.

Wyniki należy interpretować jako studium indywidualnego doświadczenia uczestnika, a nie rezultat reprezentatywny dla większej grupy. Jednocześnie odpowiedzi nauczyciela stanowią ważne źródło informacji o jakości mobilności kadry, ponieważ odnoszą się bezpośrednio do zgodności działań z programem, wartości obserwacji pracy w instytucji przyjmującej oraz możliwości wykorzystania zdobytych doświadczeń w dalszej pracy zawodowej.

Wyniki indywidualnej ankiety nauczyciela

Badany obszar	Ocena	Interpretacja
Ogólna ocena mobilności typu job shadowing	5/5	Bardzo wysoka satysfakcja z udziału w mobilności.
Organizacja i przebieg mobilności	5/5	Przebieg działań został oceniony jako w pełni prawidłowy.
Zgodność z uzgodnionym programem	5/5	Zrealizowano działania zapowiedziane w programie mobilności.
Stopień spełnienia oczekiwań	5/5	Nauczyciel otrzymał dokładnie to, czego oczekiwał na podstawie programu.
Przyrost wiedzy i umiejętności	5/5	Uczestnik wskazał, że podczas mobilności wiele się nauczył.
Przydatność doświadczenia w pracy zawodowej	5/5	Zdobyte doświadczenia zostały uznane za wartościowe i użyteczne.
Motywacja do dalszego rozwoju	5/5	Mobilność wzmocniła gotowość do dalszego uczenia się i korzystania z dobrych praktyk.
Rekomendacja udziału w job shadowingu	5/5	Uczestnik pozytywnie ocenił tę formę rozwoju zawodowego.

Ogólna ocena i stopień zadowolenia

Nauczyciel ocenił mobilność bardzo wysoko i zadeklarował pełne zadowolenie z udziału w job shadowingu. Najwyższa ocena ogólna wskazuje, że pobyt był dla niego wartościowym doświadczeniem zawodowym, a sposób realizacji działań odpowiadał jego potrzebom. W odpowiedziach nie pojawiły się zastrzeżenia, które wskazywałyby na rozbieżność pomiędzy założeniami a rzeczywistym przebiegiem mobilności.

Tak jednoznacznie pozytywna ocena ma szczególne znaczenie w mobilności kadry. Job shadowing powinien umożliwiać bezpośrednie poznawanie sposobów pracy stosowanych w innym środowisku edukacyjnym, obserwację rozwiązań organizacyjnych oraz refleksję nad własną praktyką. Odpowiedzi nauczyciela potwierdzają, że udział w mobilności spełnił tę funkcję i został odebrany jako realna szansa rozwoju, a nie jedynie obserwacja o charakterze formalnym.

Zgodność mobilności z programem i oczekiwaniami

Jednym z najważniejszych rezultatów ankiety jest pełna zgodność pomiędzy treścią programu a doświadczeniem uczestnika. Nauczyciel oczekiwał realizacji działań wskazanych w programie i potwierdził, że właśnie takie działania otrzymał. Oznacza to, że informacje przekazane przed wyjazdem były rzetelne, zakres job shadowingu został właściwie zaplanowany, a instytucja przyjmująca zrealizowała uzgodnione założenia.

Brak rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami i realizacją świadczy również o dobrej komunikacji na etapie przygotowania mobilności. Uczestnik wiedział, czego może spodziewać się podczas pobytu, a program odpowiadał jego potrzebom. Taka przewidywalność zwiększa poczucie bezpieczeństwa, pozwala aktywnie korzystać z obserwacji i ułatwia skoncentrowanie się na uczeniu się.

Efekty edukacyjne i zawodowe

Nauczyciel wskazał, że podczas mobilności typu job shadowing wiele się nauczył. Poszerzył swoją wiedzę na temat organizacji pracy na kolei i rozwiązań stosowanych w zagranicznej placówce. Dzięki bezpośredniej obserwacji poznał nowe metody działania, dobre praktyki oraz sposoby organizowania procesu kształcenia. Nauczył się również analizować poznane rozwiązania pod kątem możliwości wykorzystania ich we własnej pracy zawodowej. Udział w mobilności umożliwił mu porównanie różnych sposobów pracy, spojrzenie na własne

działania z nowej perspektywy oraz zdobycie inspiracji do dalszego rozwoju. Pozyskane doświadczenia może wykorzystać w codziennej pracy, a także przekazać innym nauczycielom podczas spotkań zespołów przedmiotowych lub rady pedagogicznej. Rezultat ten potwierdza edukacyjną wartość job shadowingu jako formy doskonalenia zawodowego opartej na bezpośrednim doświadczeniu. Obserwowanie pracy w innym środowisku umożliwia nie tylko poznanie nowych rozwiązań, lecz także porównanie ich z własną praktyką, ocenę ich użyteczności

i wybór elementów możliwych do wykorzystania po powrocie.

Wysoka ocena przyrostu wiedzy i przydatności doświadczenia oznacza, że mobilność wniosła wartość wykraczającą poza sam pobyt zagraniczny. Zdobyte spostrzeżenia mogą wspierać dalszy rozwój nauczyciela, inspirować do modyfikowania własnych działań oraz służyć dzieleniu się dobrymi praktykami z innymi pracownikami szkoły. Ankieta potwierdza więc osiągnięcie podstawowego celu mobilności kadry: uczenie się poprzez obserwację, refleksję i kontakt z odmiennym środowiskiem pracy.

Wnioski i rekomendacje dotyczące mobilności kadry

- ✓ Mobilność typu job shadowing została zrealizowana zgodnie z uzgodnionym programem i w pełni spełniła oczekiwania uczestnika.
- ✓ Nauczyciel był bardzo zadowolony z udziału w mobilności i wysoko ocenił jej organizację oraz przebieg.
- ✓ Uczestnik zadeklarował wyraźny przyrost wiedzy i umiejętności, co potwierdza rozwojowy charakter działania.
- ✓ W kolejnych projektach warto utrzymywać indywidualne dopasowanie programu job shadowingu do potrzeb i celów zawodowych uczestnika.
- ✓ Po powrocie należy stworzyć możliwość uporządkowania doświadczeń oraz podzielenia się najważniejszymi obserwacjami z radą pedagogiczną lub zespołem przedmiotowym.
- ✓ Warto wspierać wdrażanie wybranych dobrych praktyk i po pewnym czasie sprawdzić, które elementy doświadczenia zostały wykorzystane w pracy szkoły.
- ✓ Bardzo pozytywny rezultat uzasadnia kontynuowanie mobilności kadry i – w miarę możliwości - obejmowanie job shadowingiem kolejnych nauczycieli.

V. Zakończenie i wnioski końcowe

Na podstawie ankiety ewaluacyjnej i wyników English Placement Test projekt Erasmus+ nr 2025-1-PL01-KA121-VET-000310921 należy ocenić bardzo wysoko. Dane wskazują na skuteczne przygotowanie uczestników, znaczący rozwój deklarowanych kompetencji i korzystną zmianę rozkładu poziomów językowych. Projekt przyniósł efekty w wymiarze zawodowym, technologicznym, językowym, społecznym i międzykulturowym.

Wysoka skuteczność zajęć przygotowawczych

- ✓ Wszystkie oceny zajęć przygotowawczych mieściły się w przedziale 4,50-4,73 na 5, a średnia łączna wyniosła 4,64.
- ✓ Najwyżej oceniono tematykę i materiały warsztatów wychowawczo-pedagogicznych - 4,73 oraz ogólny poziom zajęć kulturowych - 4,70.
- ✓ Wysokie i zbliżone wyniki trzech bloków potwierdzają, że przygotowanie było zrównoważone i odpowiadało różnym potrzebom uczestników.

Trójdzielny model przygotowania powinien zostać utrzymany. Jego największą wartością jest połączenie umiejętności komunikacyjnych, wiedzy o kraju docelowym i gotowości emocjonalno-społecznej do funkcjonowania w nowych warunkach.

Trafne dopasowanie programu do potrzeb uczestników

- ✓ Oceny spełnienia oczekiwań wyniosły 4,66 dla warsztatów wychowawczo-pedagogicznych, 4,64 dla zajęć językowych i 4,50 dla kulturowych.
- ✓ W widocznych podsumowaniach pytań otwartych dominowały odpowiedzi „Brak” i „Brak uwag”, co nie wskazuje na istotne zastrzeżenia.
- ✓ Największą przestrzeń do doskonalenia stanowi jeszcze lepsze dopasowanie zajęć kulturowych do szczegółowych oczekiwań grupy.

W kolejnych edycjach warto poprzedzić przygotowanie krótką diagnozą potrzeb. Pozwoli ona ustalić, jakich sytuacji uczestnicy obawiają się najbardziej i jakie treści uznają za szczególnie potrzebne.

Wyraźny wzrost samooceny kompetencji

- ✓ Łączna średnia samooceny sześciu obszarów wzrosła z około 3,32 przed mobilnością do 4,23 po mobilności.
- ✓ Po mobilności odsetek ocen wysokich i bardzo wysokich wynosił od 84,1% w znajomości kultury greckiej do 100% w wiedzy o innowacjach technologicznych.
- ✓ Największy przyrost dotyczył kultury greckiej i kultury pracy (+1,20), co pokazuje wyjątkową wartość bezpośredniego doświadczenia międzykulturowego.

Zmiana samooceny wskazuje na wzrost poczucia sprawczości, samodzielności i gotowości do podejmowania zadań. Jest to ważny rezultat edukacyjny, ponieważ uczniowie nie tylko zdobywają wiedzę, lecz także zaczynają postrzegać siebie jako osoby zdolne do działania w międzynarodowym środowisku.

Znaczące efekty zawodowe i technologiczne

- ✓ Średnia samoocena umiejętności zawodowych wzrosła z 3,36 do 4,25, a wiedzy zawodowej ogólnej z 3,39 do 4,25.
- ✓ Wiedza o innowacjach technologicznych wzrosła z 3,34 do 4,30; po mobilności wszyscy respondenci ocenili ją jako wysoką lub bardzo wysoką.
- ✓ Mobilność pozwoliła połączyć wiedzę szkolną z praktyką, poznać organizację pracy i obserwować rozwiązania stosowane za granicą.

Efekty zawodowe powinny być dalej upowszechniane w szkole poprzez prezentacje, lekcje koleżeńskie, materiały uczniowskie i wykorzystanie doświadczeń uczestników podczas zajęć praktycznych.

Rozwój kompetencji językowych potwierdzony dwoma źródłami

- ✓ Samoocena języka zawodowego wzrosła z 3,43 do 4,25, a języka ogólnego z 3,48 do 4,20.
- ✓ English Placement Test wykazał poprawę wyniku u 23 z 41 uczniów, czyli u 56,1% badanych; 15 osób utrzymało poziom.
- ✓ Udział poziomów B2-C2 wzrósł z 46,3% do 65,9%, a liczba wyników C1-C2 zwiększyła się z 8 do 14.
- ✓ Po mobilności nie odnotowano poziomu A1, a liczba wyników A2 zmniejszyła się z 10 do 3.

Zbieżność trendu ankietowego i testowego wzmacnia wnioski o skuteczności projektu. Największą rolę odegrało prawdopodobnie połączenie zajęć przygotowawczych z koniecznością codziennego, funkcjonalnego używania języka podczas pobytu.

Rozwój kompetencji międzykulturowych i adaptacyjnych

- ✓ Znajomość kultury greckiej i kultury pracy była obszarem o najniższym poziomie wyjściowym, ale najwyższej dynamice wzrostu.
- ✓ Uczestnicy zdobyli wiedzę o codzienności, normach społecznych, stylu komunikacji i funkcjonowaniu w greckim środowisku pracy.
- ✓ Doświadczenie mobilności rozwijało otwartość, tolerancję, samodzielność i zdolność współpracy w nowych warunkach.

Kompetencje międzykulturowe są jednym z najtrudniejszych do osiągnięcia efektów wyłącznie w warunkach szkolnych. Bezpośredni pobyt za granicą nadał wiedzy kulturowej wymiar praktyczny i osobisty.

Wysoka wartość mobilności nauczyciela

- ✓ Nauczyciel realizujący job shadowing ocenił mobilność bardzo wysoko i potwierdził pełne zadowolenie z udziału.
- ✓ Zakres zrealizowanych działań był zgodny z programem, a mobilność w pełni odpowiadała wcześniejszym oczekiwaniom uczestnika.
- ✓ Nauczyciel zadeklarował, że wiele się nauczył i uznał zdobyte doświadczenia za przydatne w dalszej pracy zawodowej.

Wynik indywidualnej ankiety potwierdza, że mobilność kadry była trafnie zaplanowana i przyniosła zakładane efekty rozwojowe. Doświadczenie nauczyciela może również zwiększać oddziaływanie projektu na całą szkołę, pod warunkiem stworzenia przestrzeni do dzielenia się obserwacjami i wdrażania wybranych dobrych praktyk.

Obszary wymagające dalszego doskonalenia

- ✓ Zajęcia kulturowe warto jeszcze silniej powiązać z pytaniami uczestników, miejscem pobytu i rzeczywistymi sytuacjami społecznymi oraz zawodowymi.
- ✓ W zajęciach językowych należy utrzymać nacisk na konwersację, język zawodowy i ćwiczenia sytuacyjne, a dla chętnych rozważyć dodatkowe konsultacje.

- ✓ Trzy niższe wyniki testu po mobilności powinny zostać przeanalizowane indywidualnie i - w miarę możliwości – zweryfikowane powtórным pomiarem.
- ✓ Pytania otwarte w ankiecie warto uszczegółowić, aby uzyskiwać więcej informacji jakościowych przydatnych do modyfikacji programu.

Zidentyfikowane obszary mają charakter doskonalący. Nie podważają bardzo pozytywnej oceny projektu, lecz wskazują kierunki, dzięki którym kolejne mobilności mogą być jeszcze lepiej dopasowane do zróżnicowanych potrzeb uczniów.

VI. Rekomendacje

1. Utrzymać trzy filary przygotowania: język angielski, zajęcia kulturowe oraz warsztaty wychowawczo-pedagogiczne.
2. Przed rozpoczęciem przygotowania przeprowadzać krótką diagnozę potrzeb, obaw i oczekiwań uczestników.
3. Zwiększać udział ćwiczeń praktycznych: symulacji sytuacji zawodowych, konwersacji, scenariuszy problemowych i pracy w małych grupach.
4. Różnicować materiały językowe według poziomu oraz kierunku kształcenia: technik transportu kolejowego i technik eksploatacji portów i terminali.
5. Aktualizować przygotowanie kulturowe o informacje dotyczące konkretnego miejsca pobytu, organizacji przyjmującej i greckiej kultury pracy.
6. Utrwalać rezultaty po powrocie poprzez prezentacje uczestników, lekcje, projekty, materiały branżowe i włączanie absolwentów mobilności w przygotowanie kolejnych grup.
7. Kontynuować testowanie językowe przed i po mobilności w możliwie jednolitych warunkach; obok poziomu CEFR zapisywać wynik punktowy.
8. Rozważyć test odroczony oraz indywidualne wsparcie dla osób pozostających na poziomie A2 lub uzyskujących wynik niższy po mobilności.
9. Zachować stały zestaw kluczowych pytań ewaluacyjnych w kolejnych latach, aby umożliwić porównywanie rezultatów między projektami.
10. Upowszechniać dobre praktyki i rezultaty projektu w społeczności szkolnej, wśród rodziców, pracodawców i partnerów lokalnych.
11. Kontynuować mobilności typu job shadowing i dopasowywać ich program do indywidualnych potrzeb zawodowych uczestników.
12. Po mobilności kadry organizować krótkie działania upowszechniające oraz monitorować możliwość wykorzystania poznanych rozwiązań w pracy szkoły.

Podsumowanie

Projekt Erasmus+ nr 2025-1-PL01-KA121-VET-000310921 należy uznać za skuteczny i wartościowy. Uczestnicy bardzo wysoko ocenili działania przygotowawcze, zadeklarowali wyraźny rozwój we wszystkich sześciu badanych obszarach kompetencji, a wyniki testów językowych potwierdziły korzystne przesunięcie poziomów w całej grupie. Najważniejsze efekty projektu to wzrost umiejętności zawodowych i wiedzy o innowacjach, poprawa kompetencji językowych, znaczący rozwój wiedzy międzykulturowej oraz większa pewność siebie i gotowość do działania w środowisku międzynarodowym.

Projekt zrealizował cele edukacyjne nie tylko poprzez przekazanie wiedzy, ale przede wszystkim poprzez doświadczenie. Praktyki w Grecji umożliwiły uczniom sprawdzenie się w nowych warunkach, wykorzystanie języka w rzeczywistych sytuacjach i spojrzenie na własny zawód z europejskiej perspektywy. Utrzymanie obecnej konstrukcji działań wraz z rekomendowanymi udoskonaleniami pozwoli wzmacniać jakość kolejnych mobilności i długofalowe oddziaływanie programu Erasmus+ na rozwój uczniów oraz szkoły.